

ՀԱՄԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
Շրջակա միջավայրի նախարար
Հակոբ Սիմիդյան
« 24 » 03 2024թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 031 - 24

Ձեռնարկողը՝

«Գեոպրոմայնինգ Գոլդ» ՍՊԸ
ք. Երևան, Իսրայելյան փ., 39/2 շենք

Գործունեությունը՝ Գեղարքունիքի մարզի Ծովակի պեմզային ավազների հանքավայրում կատարվելիք երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ Գեղարքունիքի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն

Էսաշիկ Մարտիրոսյան

Առդիր՝ 4 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 031 - 24

« 27 » Մարտի 2024թ.

Գեղարքունիքի մարզի Ծովակի պեմզային ավազների հանքավայրում կատարվելիք երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ

Ձեռնարկող՝

«Գեոպրոմայնինգ Գոլդ» ՍՊԸ

Ներկայացված նյութեր՝

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նախնական գնահատման հայտ
/Բ կատեգորիա/

Գտնվելու վայրը՝

Գեղարքունիքի մարզ, Վարդենիս համայնք
Ծովակ բնակավայր

Ներածական մաս Ծովակի պեմզային ավազի հանքավայրը գտնվում է Գեղարքունիքի մարզի Վարդենիս համայնքում, Ծովակ բնակավայրի վարչական տարածքում: Հայցվող տարածքի հեռավորությունը Վարդենիս քաղաքից՝ կազմում է 6-7կմ, ամենակարճ հեռավորությունը մինչև Սևանա լիճը 2.7 կմ է:

Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՕ-150-Ն օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետի ա. ենթակետի՝ հանդիսանում է Բ կատեգորիայի գործունեության տեսակ:

Երկրաբանական ուսումնասիրության նպատակով հայցվող տարածքը համայնքային սեփականություն հանդիսացող 05-071-0252-0101 կադաստրային ծածկագրով գյուղատնտեսական, գործառնական նշանակությունը վարելահող և այլ հողեր:

Նկարագրական մաս. Նախատեսվում է իրականացնել երկրաբանահետախուզական աշխատանքներ Ծովակի հանքավայրի կենտրոնական և հարավարևմտյան տեղամասերում, 60 հա մակերեսով տարածքի վրա: Աշխատանքներն իրականացվելու են հետախուզառուններով և հորատանցքերով:

Նախատեսվում է կատարել պեմզային ավազների ֆիզիկամեխանիկական և տեխնոլոգիական հատկությունների լաբորատոր փորձարկումներ և պարզաբանել դրանց համապատասխանությունը 9757-83 և 8736-95 ՀՍ տեխնիկական պահանջներին՝ որպես բետոնի բաղադրիչ ստորգետնյա դատարկ տարածքների լցափակման նպատակով:

Հայցվող տարածքը սահմանափակվում է հետևյալ եզրային կոորդինատներով (ըստ ArmWGS-84 համակարգի):

Y	X
1. 8554680	4449893
2. 8555207	4449507
3. 8555491	4449450
4. 8555493	4448955
5. 8554973	4448958
6. 8554590	4449370
7. 8554385	4449808

Նախատեսվում է հետախուզական աշխատանքներն իրականացնել գլխավորապես հարատանցքերի օգնությամբ: Հորատանցքերի խորությունը նախատեսվում է 25-40մ: Նախագծով նախատեսվում է հորատել 5 հորատանցք, ընդհանուր 180 գծ.մ. ծավալով: Հորատումը կատարվելու է ՈՒԳԲ-2.5Ա կամ համանման ինքնագնաց հորատող հաստոցով, կարծր համաձուլվածքային թագիկներով, 112-132մմ տրամագծով: Որի համար 5 անգամ կկատարվի հորատող հաստոցի տեղակայում և ապատեղակայում: Հորատահանուկի նվազագույն ելքը յուրաքանչյուր երթում պետք է լինի 80%-ից ոչ պակաս:

Մանրամասն երկրաբանական փաստագրման ենթակա են բոլոր լեռնային փորվածքները՝ հետախուզառունները, հորատահանուկը և մերկացումները:

Օգտակար հանածոյի ֆիզիկամեխանիկական հատկությունների, քիմիական կազմի որոշման, ինչպես նաև տեխնոլոգիական հատկանիշների՝ որպես ստորգետնյա դատարկությունները լցափակելու նպատակով կիրառվող պնդացող խառնուրդի (թեթև բետոնի) ստացման լցանյութ, պարզաբանելու համար նախատեսվում է հորատանցքերից, հետախուզառուններից, արհեստական մերկացումներից կատարել նմուշարկում:

Նախագծով նախատեսվում է յուրաքանչյուր հետախուզաառվից վերցնել 1-ական նմուշ: Նմուշարկումը պետք է կատարվի ակոսային եղանակով: Նմուշները պետք է ունենան մինչև 2.0մ երկարություն, 0.1մ լայնություն և 0.1մ խորություն: Ակոսային նմուշների ընդհանուր քանակը կկազմի 8 հատ: Հորատանցքերից նախատեսվում է նմուշարկել 5 մ երկարությամբ, 20-25 հանուկային նմուշ պեմզային ավազներից:

Հրաբխային պեմզային ավազների քիմիական կազմի որոշման նպատակով նախատեսվում է անալիզի ենթարկել 2 միացյալ նմուշներ՝ հորատահանուկից: Ծավալային զանգվածը և փխրեցման գործակցի որոշումը կկատարվի 2 հետախուզաառուններից կատարված նմուշարկմամբ: 4 միացյալ նմուշներ կենթարկվեն ֆիզիկամեխանիկական (լրիվ ցիկլով) փորձարկումների: Ֆիզիկամեխանիկական և տեխնոլոգիական փորձարկումների նախատեսվում է ենթարկել ընդհանուրը 8 միասնական նմուշ՝ 4-ը ակոսային և 4-ը հանուկային նմուշներից:

Նմուշների ֆիզիկամեխանիկական և քիմիական անալիզները նախատեսվում է կատարել «Անալիտիկ» ՓԲԸ-ի լաբորատորիայում, տեխնոլոգիական ուսումնասիրությունները՝ «Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի գեոմեխանիկայի և լեռնային աշխատանքների լաբորատորիայում:

Շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա վնասակար ազդեցության մեղմացման/վերացման նպատակով նախատեսվում են հետևյալ բնապահպանական միջոցառումները.

- Էքսկավատորը պետք է աշխատի բարձր որակի դիզվառեվիքով, շարժիչի վառուցքը պետք է լինի կարգավորված, պետք է տեղադրված լինի կատալիտիկ չեզոքացուցիչ, ինչը թույլ կտա կրճատել գազերի արտանետումը մթնոլորտ:
- Հորատման հաստոցը պետք է կահավորված լինի փոշեռսիչով, ինչը թույլ կտա կրճատել փոշու արտանետումները:
- Բացառել քսայուղերի արտահոսքը գրունտի վրա:
- Տաք և չոր եղանակին հորատման կամ փորման աշխատանքների հրապարակը պետք է ջրցանվի, ինչը թույլ կտա կրճատել փոշու արտանետումները:
- Հետախուզառուները անցնելուց և նմուշառումից հետո կատարվելու է հետլիցք:

ՓՈՐՃԱՔՆՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են առողջապահության, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի, ներքին գործերի նախարարությունները, ԳԱԱ Սևանա լճի պահպանության փորձագիտական հանձնաժողովը, շրջակա միջավայրի նախարարության ներքին ստորաբաժանումները, կադաստրի կոմիտեն, ինչպես նաև Գեղարքունիքի մարզպետարանը:

-Փորձաքննական գործընթացում պարզվել է, որ երկրաբանական ուսումնասիրության նպատակով հայցվող տարածքը գտնվում է Սևանա լճից 2.7կմ հեռավորության վրա, սահմանակից է «Սևան» ազգային պարկին: Ըստ ներկայացված կոորդինատների նշված տեղամասի հեռավորությունը «Սևան» ազգային պարկի սահմաններից, չի գերազանցում մինչև 750 մետրը:

Երկրաբանական ուսումնասիրությունը և հետազայում հնարավոր արդյունահանման աշխատանքները կառաջացնեն վնասակար ազդեցություններ ազգային պարկի անտառածածկ տարածքների և Սևանա լճի էկոհամակարգի վրա, ինչը հակասում է «Սևանա լճի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածին և 10-րդ հոդվածի 1-ին մասին:

Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, Գեղարքունիքի մարզի Վարդենիս խոշորացված համայնքի Ծովակ բնակավայրում անցկացվել է հանրային քննարկում: Հանրային քննարկման ընթացքում բոլոր մասնակիցները դեմ են արտահայտվել Գեղարքունիքի մարզի Ծովակի պեմզային ավազների հանքավայրում կատարվելիք երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացմանը՝ հիմնավորելով արդյունահանման աշխատանքների հնարավոր վնասակար ազդեցությունները համայնքի բնակչության և հարևանությամբ գտնվող օբյեկտների /բնակելի տներ, այլ քաղաքացիների պատկանող հողատարածք/ վրա:

Գեղարքունիքի մարզի Վարդենիսի համայնքապետարանը «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին հասցեագրված գրությամբ հայտնել է, որ դեմ է «Գեոպրոմայնինգ Գոլդ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Գեղարքունիքի մարզի Ծովակի պեմզային ավազների հանքավայրում կատարվելիք երկրաբանական

ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացմանը, հաշվի առնելով Ծովակ բնակավայրի բնակիչների կարծիքներն ու մտահոգությունները:

ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԿԻՉ ՄԱՍ

Ելնելով վերոգրյալից «Գեոպրոմայնինգ Գոլդ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Գեղարքունիքի մարզի Ծովակի պեմզային ավազների հանքավայրում կատարվելիք երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է փորձաքննական բացասական եզրակացություն:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի գլխ. մասնագետ՝ *Դ. Արթուրյան* Հովհն Մեսրոպյան

